

Politsei ja piirivalve seaduse muutmise seaduseelnõu väljatöötamise kavatsus

- I. Probleem, sihtrühm ja eesmärk
- II. Hetkeolukord, uuringud ja analüüsid
- III. Probleemi võimalikud mitteregulatiivsed lahendused
- IV. Probleemi võimalikud regulatiivsed lahendused
- V. Regulatiivsete võimaluste mõjude eelanalüüs ja mõju olulisus
- VI. Kavandatav õiguslik regulatsioon ja selle väljatöötamise tegevuskava

I. Probleem, sihtrühm ja eesmärk

1. Probleemi kirjeldus ja selle tekke põhjus

1.1. Teenistusastmed

[Kehtiva politsei ja piirivalve seaduse](#) (edaspidi *PPVS*) kohaselt on politseiametnikel 13 teenistusastet. Teenistusastmete andmisele ja muutmisele on kehtestatud süsteem. Teenistusaste ei ole otseselt seotud politseiametniku ametikohaga, vaid on isikupõhine ja sõltub eeskätt staažist. Vastavalt teenistusastmele makstakse politseiametnikule teenistusastmetasu. Teenistusastmetasu suuruse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

Kehtivas õiguses on politseiametnike teenistusastmete ja teenistusastmetasude regulatsioonis järgmised probleemid.

- 1.1.1. Süsteem ei ole jätkusuutlik, sest suur osa politseiametnikest jõuab ametikoha kõrgeima teenistusastmeni ning neil ei ole võimalik enam edasi liikuda.
- 1.1.2. Teenistusastmed ja nende tunnused on paramilitaarses organisatsioonis vajalikud, et rahvusvahelises suhtlemises või kriitilistes olukordades tuvastada politseiametniku ametipositsioon, otsustamispädevuse ulatus ja kompetentsid. Kehtiv teenistusastmete süsteem seda ei võimalda.
- 1.1.3. Teenistusastmetasud ja nende vahed on väikesed, mistõttu motivatsioonisüsteemina tänane teenistusastmete süsteem ei toimi.
- 1.1.4. Teenistusastmete ülendamisprotsess on ressursimahukas, samas ei täida oma eesmärki. Igal aastal ülendatakse ca 1000 politseiametniku teenistusaste.

1.2. Palgasüsteem

Kehtiva *PPVS*-i kohaselt nimetatakse politseiametniku palgaks ametipalka koos seaduses sätestatud lisatasudega ja seaduse alusel makstavate lisatasudega. Politseiametniku ametipalgaks nimetatakse astmepalka koos teenistusastmetasuga. Politseiametniku astmepalk on ametikoha palgaastmele kehtestatud või selle alusel diferentseeritud palgamäär. Ametipalk (palgamäär või diferentseeritud palgamäär + teenistusastmetasu) võetakse aluseks politseipensioni suuruse määramisel.

[Siseminister](#) kehtestab määrusega politseiametnike palgaastmetele vastavad palgamäärad, diferentseerimise alused, teenistusastmetasu suuruse ning politseiametnikele lisatasude maksmise alused ja ulatuse. Määruse järgi on politseiametnikel 17 palgaastet ning need on kehtestatud kindla summana, s.t ühele astmele vastab üks fikseeritud rahasumma, mis on vastuolus tegeliku töötasu maksmise vajadusega vastaval ametikohal. Avalikus teenistuses on üle mindud palgavahemike süsteemile, mis võimaldab nüüdisaja vajadustele vastavat paindlikku palgasüsteemi.

Politseiametnike palgasüsteemi regulatsioonis on järgmised probleemid.

- 1.2.1. Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi *PPA*) palgajuhendis kehtestatud põhitöödele on määratud palgaastmed, mis ei vasta ametikohal makstavale tegelikule palgale. Tegelik palk on suurem,

kui ametipalgast tulenev, kasutusel on lisatasud (näiteks tasandustasu), mida ei arvestata politseipensioni määramisel.

- 1.2.2. Suures mahus kasutatakse soovitud palgasumma saamiseks tasandustasu, mis teeb palgasüsteemi läbipaistmatuks ning Riigikontroll ja Rahandusministeerium on juhtinud tähelepanu asjaolule, et tasu kasutamine ei ole juriidiliselt korrektne lahendus. Tasandustasu ei arvestata eripensioni määramise aluseks olevate palgakomponentide hulka, kuigi sisuliselt on tegemist põhipalga osaga.
- 1.2.3. Juba praegu ei kasutata PPA-s realselt kahte esimest palgamäära ning palgaastmele 3–5 vastav palgamäär on sama, s.t kõigi kolme palgaastme palgamäär on 1200 eurot. Eeltoodu tähendab, et palgamäärasid ei ole nii palju vaja ning kehtestada tuleb palgamäärad, mis vastavad tegelikule vajadusele.

2. Sihtrühm

Probleem mõjutab kõiki PPA politseiametnikke. [Kehtiva Politsei- ja Piirivalveameti teenistuskohdade koosseisu](#) järgi on PPA koosseisus 4283 politseiametniku ametikohta, millest on täidetud 3770 ametikohta.

3. Eesmärk ja saavutatava olukorra kirjeldus

- 3.1. Teenistusastmete süsteemi muudatuste eesmärk ja saavutatav tulemus on järgmine.
  - 3.1.1. Teenistusastmete süsteem on ametikohapõhine, s.t kindlale ametikohale vastab kindel ametiaste. Ametiastme tunnus näitab positsiooni ja kompetentse ning sellest tulenevalt võetakse teenistusastmete asemel kasutusele ametiastmed.
  - 3.1.1. Loobutakse militaarsetest teenistusastmete nimetustest ning kasutusele võetakse ametiastmete nimetustena politseiorganisatsioonides levinud nimetused.
  - 3.1.2. Muudatuste tulemusel on teenistusastmete arv oluliselt väiksem, mis lihtsustab süsteemist arusaamist.
- 3.2. Palgasüsteemi muudatuste eesmärk ja saavutatav tulemus on järgmine.
  - 3.2.1. Palgasüsteem seotakse ametiastmesüsteemiga, s.t igale ametiastmele hakkab vastama palgaaste.
  - 3.2.2. Palgaastmele vastavad määrad kehtestatakse vahemikena. Palgamäärade vahemik võimaldab luua paindlikkuse eelarvevahendite võimaluste ja palgaturu tingimuste vahel. Samas võimaldab see ka palgakomponentide arvu vähendada, mis muudab palgasüsteemi selgemaks ja lihtsamaks.
  - 3.2.3. Kuna palga maksmise üldise põhimõtte kohaselt makstakse palka töö eest, siis kaotatakse teenistusastmetasu kui eraldiseisev tasu liik.

II. Hetkeolukord, uuringud ja analüüsid

4. Kehtiv regulatsioon, seotud strateegiad ja arengukavad

Politseiametnike teenistusastmete- ja palgasüsteemi reguleerib PPVS ja selle alusel kehtestatud järgmised rakendusaktid.

- 1) siseministri 31. augusti 2017. aasta määrus nr 35 „[Politseiametniku vormiriietuse ja eraldusmärkide kirjeldus](#)“;
- 2) siseministri 12. aprilli 2013. aasta määrus nr 15 „[Politseiametniku ning Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksuse juhi ametikohal teenistuses oleva ametniku kutsesobivusnõuded, nende kontrollimise tingimused ja kord](#)“;

- 3) siseministri 23. detsembri 2009. aasta määrus nr 95 „[Politseiametniku teenistuslehe pidamise kord](#)“;
- 4) siseministri 2. mai 2013. aasta määrus nr 18 „[Politseiametnike palgaastmetele vastavad palgamäärad, diferentseerimise alused, teenistusastmetasu suurus ning lisatasude maksmise alused](#)“;
- 5) Vabariigi Valitsuse 17. detsembri 2009. aasta määrus nr 212 „[Politseiametniku tervisenõuded ja tervisekontrolli kord ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded](#)“;
- 6) siseministri 15. juuni 2012. aasta määrus nr 8 „[Sisekaitseakadeemia politseiametnike ametikohad ja nendele kinnitatud teenistusastmed ning Päästekolledži ametikohtade vastavus päästeteenistujate ametinimetustele](#)“;
- 7) siseministri 27. detsembri 2016. aasta käskkirj nr 1-3/160 „[Politsei- ja Piirivalveameti palgajuhend](#)“.

5. Tehtud uuringud

Probleemi tuvastamisel ja eesmärgi püstitamisel on tuginetud järgmistele uuringutele, analüüsidele ja teiste riikide praktikale:

- 5.1. Indrek Lingi magistritöö „[Politsei- ja Piirivalveameti politseiametnike rahulolu teenistusastmete süsteemiga](#)“¹;
- 5.2. Soome, Saksamaa, Austria, Norra, Taani, Sloveenia ja Iiri politsei karjäärisüsteemi uuringud.

6. Kaasatud osapooled

2018. aasta alguses moodustati PPA-s politseiametnike teenistusastmete, põhitööde ja palgasüsteemi korrastamise töörühm, et sõnastada kehtiva süsteemi probleemid ning leida lahendused. Eesmärgi saavutamiseks tutvuti teiste riikide praktikaga ning kaasati politseiametnikud erinevate intervjuude ja küsitluste kaudu. Töörühm viis läbi kaheksa fookusgrupi intervjuud, kaasates erinevaid huvigruppe, s.t erineval ametikohal olevaid ning erineva staaži ja kogemusega teenistujaid. Intervjuud viidi läbi PPA arendusosakonna, teabehaldus- ja menetlusosakonna ning nelja prefektuuri teenistujatega. Lisaks PPA teenistujatele viidi intervjuud läbi ka Sisekaitseakadeemia (edaspidi SKA) politsei- ja piirivalvekolledži politseiametnikega ning Politseiteenistujate Ametiühingu esindajatega.

2018. aasta lõpus tutvustati plaanitavaid muudatusi kõigis prefektuurides, kus tutvustuse ajal oli võimalik esitada küsimusi, avaldada arvamust ja teha ettepanekuid. Samuti on töörühma tööd tutvustatud PPA siseveebis, kus samuti sai esitada oma ettepanekud ja kommentaarid. Lisaks on igal teenistujal võimalik jooksvalt saata oma ettepanekud muudatuste kohta töögrupile e-posti teel. Töörühma tööd ja plaanitavaid muudatusi on tutvustatud ka Kaitsepolitseiametile.

VTK koostamise ajal viiakse PPA siseveebis läbi teenistujate siserahuloluuuringut, milles on küsimus ametiastmete nimetuste kohta, s.t teenistujatelt küsitakse arvamust ametiastmete nimetuste kohta.

III. Probleemi võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

7. Kaalutud võimalikud mitteregulatiivsed lahendused

• Avalikkuse teavitamine	JAH
• Rahastuse suurendamine	JAH
• Mitte midagi tegemine ehk olemasoleva olukorra säilitamine	JAH
• Senise regulatsiooni parem rakendamine	JAH
• Muu (palun täpsusta)	JAH

¹ Uurimistulemuste aluseks on 751 küsitluse ankeeti.

7.1. Kaalutud võimalike mitteregulatiivsete lahenduste võrdlev analüüs

Probleemi lahendamiseks kaaluti avalikkuse teavitamist, rahastuse suurendamist, olemasoleva olukorra säilitamist ja senise regulatsiooni paremat rakendamist.

Avalikkuse teavitamine ja rahastuse suurendamine on ilmselgelt ebamõistlikud lahendused, sest need ei lahendaks politseinike palga- ja teenistusastmete süsteemi probleeme. Avalikkuse teavitamine ega rahastuse suurendamine ei aita kaasa teenistusastmete süsteemi jätkusuutlikkusele ega palgasüsteemi muudatustele.

Ka ei aita probleemide lahendamisele kaasa olemasoleva olukorra säilitamine ega kehtiva regulatsiooni parem rakendamine, kuna ka see ei taga süsteemi jätkusuutlikkust ega vähenda ressursi, mis kulub süsteemi ülalpidamiseks. Seisuga 1. oktoober 2014. aastal oli ametikohale ettenähtud eelviimasel teenistusastmel 712 ja ametikoha kõrgeimal või sellest kõrgemal teenistusastmel 491 politseiametnikku. Seisuga 1. jaanuar 2016. aastal oli ametikohale ettenähtud eelviimasel teenistusastmel 775 ja ametikoha kõrgeimal või sellest kõrgemal teenistusastmel 805 politseiametnikku. 2016. aastal toimunud teenistusastmete ülendamisega lisandus nendesse gruppidesse veel politseiametnikke ja ametikoha eelviimasel teenistusastmel on 1761 ning kõrgeimal või sellest kõrgemal 923 politseiametnikku. Seega veerandil politseiametnikest on ametikohale ettenähtud kõrgeim teenistusaste käes ja veel peaaegu pooltel ehk 44% politseiametnikest võib see saabuda järgmise 3–4 aasta jooksul. See tähendab, et suur osa politseiametnikke jõuab lähiaastatel kõrgeima teenistusastmeni ning neil ei ole võimalik enam karjääriredelil edasi liikuda. Ka on teenistusastmete muutmine väga ressursimahukas, kuna igal aastal muudetakse ca 1000 politseiametniku teenistusaste. Teenistusastmete muutmine on väga täpselt õigusaktides reguleeritud, seega ei ole seda võimalik muuta ilma regulatsiooni muutmiseta.

Kehtiva õiguse kohaselt on PPA ja SKA politseiametnike palgaastmetele vastavad palgamäärad kehtestatud kindla summana, s.t kõigil samal palgaastmel olevatel politseiametnikel on sama palgamäär. See muudab politseiametnikele palga maksmise jäigaks ega võimalda maksta palka vastavalt tegelikule vajadusele, sh tegelikule tööpanusele. Seetõttu on kasutusele võetud erinevad lisatasud, mida samas ei võeta arvesse politseipensioni suuruse arvutamisel. Kuna PPA palgasüsteem on reguleeritud õigusaktidega, siis selle muutmiseks on vaja muuta ka õigusakte.

7.2. Järeldus mitteregulatiivse lahenduse sobimatusest

Politseiametnike palga- ja teenistusastmete süsteem on reguleeritud seaduses ning see ei ole enam jätkusuutlik ega vasta PPA ega politseiametnike tegelikele vajadustele, seega saab probleemi lahendada ainult regulatiivselt. Vt täpsemalt VTK punkti 7.1 põhjendustest.

IV. Probleemi võimalikud regulatiivsed lahendused

8. Välisriigid, mille regulatiivseid valikuid probleemi lahendamiseks on analüüsitud või on kavas seaduseelnõu koostamisel analüüsida (koos põhjendusega)

Politseiametnike teenistusastmete, põhitööde ja palgasüsteemi korrastamise töörühm tutvus ja analüüsis Soome politsei ja piirivalve ametikohtade- ja karjäärisüsteeme, samuti Saksamaa, Norra, Taani, Hollandi, Austria, Sloveenia ja Iiri politsei ametikohtade ja karjäärisüsteeme.

9. Regulatiivsete võimaluste kirjeldus

PPA palga- ja teenistusastmete süsteemi muutmise regulatiivsed võimalused on järgmised.

9.1. Teenistusastmete süsteemi muudatused

9.1.1. Teenistusastmete süsteem muudetakse ametikohapõhiseks, s.t teenistusastmete asemel võetakse kasutusele kuuetasandiline ametikohapõhine ametiastmete süsteem. Ametiastme tunnus näitab politseiametniku positsiooni ja kompetentse. Luuakse järgmised ametiastmed:

- I aste – peadirektor
- II aste – peadirektori asetäitjad, prefektid
- III aste – büroojuhid, jaoskonnajuhid
- IV aste – talituste juhid, teenuste omanikud
- V aste – grupijuhid, protsesside juhid
- VI aste – spetsialistid tunnusega VI.I, VI.II, VI.III

Spetsialisti tasandil kehtestatakse kolm erinevat ametiastme tunnust ning järgmise tunnuse saamise eelduseks on täiendavate kompetentside omandamine nii läbi töötamise kui ka õppimise.

9.1.2. Loobutakse militaarsetest teenistusastmete nimetustest ning ametiastmete nimetustena võetakse kasutusele politseiorganisatsioonides levinud nimetused.

9.1.3. Ametikohapõhine ametiastmete süsteem on kasutusel paljudes Euroopa riikides, sh Eestis pääste- ja vanglateenistuses. Teistest Euroopa riikidest on kõige lähedasem plaanitud muudatustele Norra politseisüsteem.

9.2. Palgasüsteemi muudatused

9.2.1. Palgasüsteem seotakse ametiastmete süsteemiga, s.t igale ametiastmele hakkab vastama palgaaste. Kehtestatakse kuus palgaastet.

9.2.1. Palgamäärad kehtestatakse vahemikena, et luua paindlikkus eelarvevahendite võimaluste ja palgaturu tingimuste vahel. Samuti võimaldavad palgavahemikud vähendada palgakomponentide arvu ning kaotada lisatasud nagu näiteks tasandustasu.

9.2.1. Arvestades piirkondlikkuste eripäradega kehtestatakse regioonitasu eraldi lisatasuna Ida-Virumaal ja Harju maakonnas, laiendades regioonitasu saajate ringi kõikidele maakonnas töötavatele politseiametnikele.

9.2.1. Lähtudes põhimõttest, et palka makstakse töö eest, kaotatakse eraldiseisvana teenistusastmetasud.

9.2.1. Sarnast lahendust kasutatakse ka Maksu- ja Tolliametis ning pääste- ja vanglateenistuses.

10. Regulaatiivsete võimaluste põhiseadusega ning Euroopa Liidu ja rahvusvahelise õigusega määratud raamid

10.1. Põhiseaduse (edaspidi PS) §-s 10 on sätestatud, et põhiseaduses loetletud põhiõigused, vabadused ja kohustused ei välista muid õigusi, vabadusi ega kohustusi, mis tulenevad põhiseaduse mõttest või on sellega kooskõlas ja vastavad inimväärikuse ning sotsiaalse ja demokraatliku õigusriigi põhimõtetele. „Põhiseaduse §-st 10 tuleneb õiguskindluse põhimõte. Kõige üldisemalt peab see printsiip looma kindluse kehtiva õigusliku olukorra suhtes. Õiguskindlus tähendab nii selgust kehtivate õigusnormide sisu osas (õiguselguse põhimõte) kui ka kindlust kehtestatud normide püsijäämise suhtes (õiguspärase ootuse põhimõte).” ([RKPJKo 02.12.2004, 3-4-1-20-04, p 12](#); [15.12.2005, 3-4-1-16-05, p 20](#); [20.03.2006, 3-4-1-33-05, p 21](#); [31.01.2007, 3-4-1-14-06, p 23](#).)

Riigikohus on leidnud: „*Õiguspärase ootuse põhimõte ei tähenda, et isikute õiguste piiramine või soodustuste lõpetamine on üldse lubamatu. Õiguspärase ootuse põhimõte ei nõua kehtiva regulatsiooni kivistamist – seadusandja võib õigussuhteid vastavalt muutunud oludele ümber kujundada ning sellega paratamatult halvendada mõnede ühiskonnaliikmete olukorda. Otsus selle kohta, milliseid reforme läbi viia ja milliseid ühiskonnagruppe nende reformidega eelistada, on seadusandja pädevuses*“².

² Riigikohtu 02.12.2004 lahend 3-4-1-20-04, punkt 14

Õiguspärase ootuse põhimõtte sisuks on, et igaühel peab olema võimalus kujundada oma elu mõistlikus ootuses, et õiguskorraga talle antud õigused ja pandud kohustused püsivad stabiilsetena ega muutu rabavalt isikule ebasoodsas suunas³. Nii ongi Riigikohus oma otsuses sedastanud, et õiguskindluse põhimõte tähendab muuhulgas, et uute regulatsioonide jõustamiseks tuleb ette näha mõistlik aeg, mille jooksul adreassaadid saaksid uute normidega tutvuda ning oma tegevuse vastavalt ümber korraldada. Lisaks rõhutas Riigikohus oma lahendis, et õiguskindlusele vastab olukord, kus riik ei kehtesta uusi regulatsioone meelevaldselt ja n-ö üleöö ning uue õigusliku olukorra loomisel peab seadusandja seega tagama, et õiguse adreassaadil oleks oma tegevuse ümber korraldamiseks mõistlikul määral, s.t piisavalt aega. Riigikohus andis oma lahendis ka juhendi nimetatud „piisavuse“ ehk „mõistlikkuse“ hindamiseks – selleks tuleb analüüsida vaatluse all oleva õigussuhte iseloomu, õigussuhte muutmise ulatust ning sellest tulenevat vajadust ümberkorraldusteks normiadreassaatide tegevuses, samuti seda, kas muudatus õiguslikus olustikus oli ettenähtav või ootamatu.

Arvestades muutunud olusid võib seadusandja kehtivat regulatsiooni ümber kujundada, kuid muudatuste adreassaadil peab olema piisavalt aega muudatustega tutvumiseks ja vajadusel oma tegevuse ümberkorraldamiseks. Kõnesolevaid plaanitavaid muudatusi on huvigruppidele tutvustatud ja neid muudatuste tegemisse kaasatud alates 2018. aasta algusest. Arvestades, et muudatused on plaanitud jõustada 2020. aasta alguses, on see piisav aeg muudatustega harjumiseks ning need ei ole ootamatud.

- 10.2. PS §-ga 32 tagatud omandipõhiõiguse näol on tegemist üldise varalisi õigusi kaitsva normiga, mille kaitse ulatub kinnis- ja vallasasjade kõrval ka rahaliselt hinnatavatele õigustele ja nõuetele⁴. Arvestades, et muudatused puudutavad ka politseinike palgasüsteemi muutmist, sh teenistusastmetasu kaotamist, on oluline, et muudatustega ei kaasne politseiniku põhipalga vähenemist. Ka [avaliku teenistuse seadus](#) ei luba ametniku põhipalka ühepoolset vähendada. Seda võib teha üksnes juhul, kui esineb üldine majanduslangus ning ametiasutuse eelarve vähendamine on vajalik majanduskeskkonna vastu usalduse säilitamiseks ning kui palga vähendamine ei ületa protsenti, mille võrra ametiasutuse eelarve väheneb. Tegelikult on plaanitavad muudatused politseiametnikele soodsamad kehtivast õigusest, kuna pärast seda, kui PPA-s kasutuses olev lisatasu (tasandustasu) loetakse astmepalga hulka, võetakse see ka politseipensioni arvutamise aluspalga hulka. Samuti loetakse praegu eraldi makstav teenistusastmetasu politseiniku astmepalga hulka.

11. Kavandatavad muudatused ja nende mõjud

11.1. Kavandatavate muudatuste sihtrühm

Muudatused mõjutavad kõiki politseiametnikke.

11.2. Kavandatavad muudatused

Muudatuste kohaselt muudetakse PPA politseiametnike palga- ja teenistusastmete süsteem vastavalt muutunud oludele lihtsamaks, arusaadavamaks ja õiglasemaks.

11.3. Kaasnev mõju

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Muudatused mõjutavad PPA kulusid, kuna lisatasu arvestatakse edaspidi põhipalga sisse. Samas vähendavad muudatused PPA töökoormust, sest enam ei ole vaja muuta politseinike teenistusastmeid.

³ Riigikohtu 02.12.2004 lahend 3-4-1-20-04, punkt 13

⁴ Riigikohtu üldkogu 17.06.2004 lahend [3-2-1-143-03](#), punkt 18

Samuti võivad väheneda PPA majanduskulud, kuna ametiastmete tunnusena kasutusele võetavaid õlakukatteid ei ole vaja pidevalt uusi tellida.

Sotsiaalne mõju

Eelnõu mõjutab politseiametnike koolitusvajadust, kuna ühelt ametikohalt/ametiastmelt teisele liikumise üheks eelduseks on enda täiendamine. See omakorda mõjutab politseinike soovi ja võimalusi oskusi ja teadmisi täiendada ning uusi teadmisi omandada.

Kuigi palgasüsteem muutub ja kaotatakse erinevad lisatasud, siis muudatuste tulemusel ei muutu politseiniku kogusissetulek, s.t politseiniku sissetulek jääb samaks, mis on talle muudatuse seisuga kehtestatud.

Muudatused mõjutavad ka politseiametnike sotsiaalseid tagatisi, täpsemalt politseipensioni arvutamise alust. See muutub seoses sellega, et politseipensioni arvutamise aluseks võetakse ka tasandustasu, mis on küll kehtiva korra kohaselt politseiniku põhipalga osa, kuid seda ei võeta politseipensioni suuruse arvestamisel arvesse.

Mõju majandusele

Muudatused ei mõjuta leibkondade kulusid ega tulusid, kuna muudatuste tulemusel ei muutu politseiametnikele kehtestatud kogupalk.

12. Muudatuste koondmõju ettevõtete ja/või kodanike halduskoormusele

Muudatustega ei kaasne halduskoormuse suurenemist ega vähenemist ettevõtetele ega kodanikele. Küll aga mõjutavad muudatused PPA ressursikasutust, kuna väheneb teenistusastmete muutmise tegelevate teenistujate töö- ja ajakulu, mida saab kasutada muude ülesannete täitmiseks.

13. Muudatuste rakendamisega seotud riigi ja kohaliku omavalitsuse eeldatavad kulud ja tulud

Keskmine tasandustasust tulenev pensionisuurendus ühele pensionäri (keskmise alusel, s.o 67,5% pensioni alussummast), s.o täiendav kulu inimese kohta keskmiselt 103 eurot kuus.

Tabel. Tasandustasust tulenev täiendav kulu politseipensionile aastatel 2020–2023, mis on korrigeeritud vanaduspensioni indeksiga

	2020	2021	2022	2023
Pensioniindeksi prognoos	1,067	1,05	1,046	1,04
2020. aastal pensioneeruvate politseinike kulu	158 904	166 849	174 524	181 421
2021. aastal pensioneeruvate politseinike kulu		193 914	202 834	210 849
2022. aastal pensioneeruvate politseinike kulu			230 523	239 632
2023. aastal pensioneeruvate politseinike kulu				263 649
Kokku 2020-2023 täiendav kulu	158 904	360 763	607 881	895 551
2020-2023 kokku				2 023 099

14. Edasine mõjude analüüs

Muudatuste mõjusid on analüüsitud PPA töörühma töö käigus, mistõttu ei kavandata edasist täiendavat mõjude analüüsi.

VI. Kavandatav õiguslik regulatsioon ja selle väljatöötamise tegevuskava

15. Valitav lahendus			
PPVS-is muudetakse politseiametnike palga- ja teenistusastmete süsteemi regulatsiooni.			
15.1. Töötatakse välja uus tervikseadus		15.2. Muudatused tehakse senise seaduse struktuuris	X
15.3 Selgitus	Seadusmuudatusi ei ole palju, seetõttu tehakse muudatused kehtivasse PPVS- i.		
16. Puudutatud ja muudetavad õigusaktid			
Lisaks PPVS-ile muudetakse ka rakendusakte, s.o siseministri määruseid.			
17. Edasine kaasamise plaan – keda, millal ja kuidas kaasatakse			
Huvirühmad on kaasatud politsei palga- ja teenistusastmete süsteemi muudatuste töörühma töösse. Eelnõu ja seletuskiri saadetakse kooskõlastamiseks ministriumidele ning arvamuse avaldamiseks PPA-le, SKA-le, KAPO-le ja Riigi- ja Omavalitsusasutuste Töötajate Ametiühingu Liidule.			
18. Põhjaliku mõjuanalüüsi toimumise aeg			
19. Eeldatav kontseptsiooni (HÕNTE § 1 lg 3) valmimise ja kooskõlastamisele saatmise aeg (kui järgmise sammuna koostatakse eelnõu kontseptsioon)			
20. Eeldatav eelnõu avaliku konsultatsiooni ja kooskõlastamise aeg		aprill–august 2019. aastal	
21. Õigusakti eeldatav jõustumise aeg		2020. aasta 1. jaanuar	
22. Vastutavate ametnike nimed ja kontaktandmed		Svetlana Meister, Siseministeeriumi personalipoliitika osakonna õigusnõunik, tel 612 5012, svetlana.meister@siseministeerium.ee	